

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 6P/40/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8818200519
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Mihóková
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2019:8818200519.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudkyňou JUDr. Ivetou Mihókovou v právnej veci starostlivosti súdu o mal. N. Č., H.. XX.XX.XXXX a mal. A. Č., H.. XX.XX.XXXX, bytom pri matke, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, odd. SPO a prevencie Vranov nad Topľou, za účasti otca Z. Č., H.. XX.XX.XXXX, C. Z. XX na návrh matky B. A., H.. XX.XX.XXXX, C. H.. K.F. XX/XXX, N. H..R., zast.: B. E.Q. A.. M., K..Q..X., K.. P. Č.. XXX, N. H..R., B. H. M. Z.. Q.. Š. XXX/XXX, N. H..R., o udelenie súhlasu k podaniu žiadosti o zmenu priezviska mal. detí, t a k t o

rozhodol:

Súd návrh **z a m i e t a**.

Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Matka sa podaným návrhom domáhala, aby súd udelil súhlas za otca k podaniu žiadosti o zmenu priezviska u mal. N. B. Z.. A. Č. na priezvisko A.. Uviedla, že v roku 2016 sa s otcom mal. detí rozviedli. Následne uzavrela manželstvo s A. A., z ktorého sa narodil mal. syn. Obe dcéry majú s terajším manželom veľmi dobrý vzťah, od začiatku ho považujú za svojho otca, takto ho aj nazývajú. Chcú mať rovnaké priezvisko ako ich matka a brat, keďže tvoria úplnú rodinu. Biologický otec sa o mal. deti nestará, nejaví o ne záujem a nestretáva sa s nimi. Nad rámec svojich finančných povinností na ich výživu neprispieva.

2. Otec mal. detí neuznal právny základ návrhu za oprávnený a žiadal ho zamietnuť.

3. Kolízny opatrovník po vykonaní pohovoru s mal. deťmi a znaleckého dokazovania doporučil návrh zamietnuť.

4. Súd vykonal dokazovanie výsluchom rodičov, oboznámením spisu tunajšieho súdu sp. zn.: 8P/225/2014, sp. zn.: 8P/29/2015, sobášneho listu, rodného listu mal. H. A., oboznámením znaleckého posudku č. 5/2016 S.. G. Č.Ž., spisov tunajšieho súdu sp. zn.: 8Em/9/2018, 8P/32/2019, 8P/241/2017, oboznámením znaleckého posudku znalkyne Z.. F. F. č. 11/2019, správou kolízneho opatrovníka a základnej školy a na základe takto vykonaného dokazovania zistil tento skutočný stav vecí.

5. Vo veci sp. zn.: 8P/29/2015, bola predmetom konania úprava práv a povinností rodičov k mal. deťom na čas do rozvodu, bol vypracovaný znalecký posudok znalcom z odboru psychológie, odvetvie klinická psychológia detí a dospelých S.. G. Č., ktorý súd použil v tomto konaní ako listinný dôkaz. V znaleckom posudku znalec konštatuje, že u detí je silná citová väzba na matku. Pri hodnotení vzťahu mal. detí k otcovi znalec zdôraznil, že ich postoj a vzťah je ovplyvnený okolím, v ktorom teraz žijú, hlavne názormi ich matky. Ide o priame aj nepriame ovplyvnenie, kedy majú deti

tendenciu stotožňovať sa s názormi a postojmi osôb, ktoré sú im citovo blízke a s ktorými žijú v spoločnej domácnosti. V čase znaleckého dokazovania znalec zistil, že matka sa nesnaží u svojich detí zachovávať prirodzenú autoritu a úctu k ich biologickému otcovi. V prostredí, kde deti žijú svojho otca volajú „Č.“ a nie otec. Matka sa snaží viesť deti k vypestovaniu nadštandardného vzťahu k jej novému manželovi na úkor osobnosti otca, čo prispelo k prehlbovaniu krízy medzi mal. deťmi a ich otcom. Rozsudok bol v uvedenej právnej veci vyhlásený dňa 19.04.2016.

6. Rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 8P/226/2014 zo dňa 23.06.2016 bolo manželstvo rodičov mal. detí rozvedené. Obe deti boli na čas po rozvode zverené do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný platením výživného po 60,-- Eur mesačne na každé z nich. Zároveň bol upravený styk otca s mal. deťmi.

7. Podľa sobášneho listu matka mal. detí dňa 31.12.2016 uzavrela manželstvo s A. A. a manželia uzavreli dohodu o priezvisku a priezvisku ich detí s tým, že manželka a deti budú používať priezvisko A. - A..

8. Pred uzavretím manželstva sa dňa XX.XX.XXXX narodil mal. H. A.. Na rodnom liste sú ako rodičia uvedení B. Č. B. A. A..

9. V konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn.: 8P/241/2017-101 z 12.04.2018 sa matka domáhala zvýšenia výživného. Otec mal. detí s návrhom čiastočne súhlasil, výživné bolo zvýšené zo sumy 60,-- Eur na sumu 100,-- Eur na každé dieťa. Rodičia uzavreli aj rodičovskú dohodu vo veci úpravy styku otca s mal. deťmi. V často výživného rozsudok zatiaľ nenadobudol právoplatnosť.

10. Napriek uzavretej rodičovskej dohode o úprave styku sa styk otca s mal. deťmi nerealizuje a z toho dôvodu sa otec domáha návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia vo veci úpravy styku. Konanie sa vedie pod sp. zn.: 8Em/9/2018.

11. Uznesením tunajšieho súdu sp. zn.: 6P/32/2019 zo dňa 04.06.2019 bolo uložené mal. deťom a ich rodičom výchovné opatrenie a to povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu, ktoré sa bude realizovať na RPPS pri Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny vo N. H..R.. Z odôvodnenia rozhodnutia je zrejmé, že komunikácia medzi rodičmi mal. detí je problematická, ich vzťahy sú vyhrotené, čo má dlhodobý výrazný negatívny vplyv na mal. deti. Súd ustálil, že je v záujme zdravého psychického vývoja detí, mať primeraný vzťah k biologickému otcovi. Rozhodnutie doposiaľ nenadobudlo právoplatnosť.

12. Podľa výpovede matky návrh podala kvôli deťom, ktoré žijú v spoločnej domácnosti s ňou a jej terajším manželom. Chcú mať rovnaké priezvisko ako ich brat. Dcéry sú vo veku 12 a 10 rokov. Obe sú žiačkami druhého stupňa základnej školy. Otec sa s nimi stretáva len občas a po roku 2016 istý čas prestal na stretnutia chodiť. Dva roky sa s deťmi nestretával. Toho času, aj keď matka deti na stretnutie s otcom pripraví, nechcú k nemu ísť. Terajšieho manžela volajú ocino a považujú ho za otca. Aj v čase spolužitia s bývalým manželom pracoval ako vodič kamiónovej dopravy, často bol mimo miesta bydliska a deti si zvykli na spolužitie s matkou. Terajšie manželstvo hodnotí pozitívne, medzi deťmi a manželom sa vytvoril silný citový vzťah a manžel súhlasí s tým, aby sa deti volali po ňom.

13. Otec vo svojej výpovedi potvrdil, že ho deti odmietajú. Stalo sa tak v dôsledku správania sa matky, ktorá ich manipuluje proti nemu a to od februára 2015. Začala tvrdiť, že ich bije, oznámila ho na polícii. Vyjadrenia matky sa nepotvrdili. Vyživovaciu povinnosť voči deťom si riadne plní. V jednom prípade sa dostal do omeškania z toho dôvodu, že uhradza aj dlhy, ktoré vznikli za trvania manželstva. Finančne mu to nevychádzalo. Matka situáciu riešila cez exekútora. Predložil súdu SMS správy od mája 2018, ktorými sa snažil kontaktovať matku a stretnúť sa s mal. deťmi s tým, že v prípade potreby predloží aj správy za minulé obdobie. Kým žil v spoločnej domácnosti s dcérami ich vzťah bol perfektný. Svoje deti zbožňoval. Kým prebiehalo konanie o úpravu práv a povinností na čas do rozvodu, nemal upravený styk s deťmi súdom. Skoro rok sa s nimi nestretával a bývalá manželka to využila. Keď sa mali stretnúť s otcom, vymyslela im iný program. Kvôli dlhom, musel znova zobrať prácu vodiča kamiónu a často je mimo Slovenska. Nesúhlasí so zmenou priezviska, sú to jeho deti, ktoré má rád. Matka mu neposkytuje žiadne informácie o dcérah, akúkoľvek snahu o kontakt ignoruje. Dohodnuté stretnutia často ruší. Vzhľadom na uvedené sa domáha svojho práva na súde a požiadal o súdny výkon rozhodnutia. Na dohodnuté stretnutia s dcérami príde, tieto ho ignorujú, nekomunikujú s ním. Obáva sa, že svoje možnosti už vyčerpal.

14. Podľa správy Základnej školy na K.. A. N. N. H..R.. je mal. N. žiačkou X. ročníka. Biologického otca nespomína. Na učebniciach a pracovných zošitoch uvádza priezvisko Č.. Na sociálnej sieti uvádza priezvisko A.. S terajším manželom matky majú veľmi pekný vzťah a v správaní žiačky je badať snahu používať priezvisko terajšieho manžela matky. Podľa názoru triednej učiteľky by zmena priezviska maloletej prospela.

15. Zo správy Referátu poradensko-psychologických služieb vo N. H..R.. súd zistil, že matka požiadala o udelenie súhlasu k zmene priezviska, pretože obe mal. dcéry prejavili snahu, mať rovnaké priezvisko ako ich matka a brat. Motívom je aj zjednodušenie úradných vecí, pri spoločnom vycestovaní do zahraničia. Terajšie manželstvo matky bolo uzavreté v decembri 2016 a javí sa ako harmonické.

16. Kolízny opatrovník v pôvodnej správe o prešetrení pomerov uviedol, že vzhľadom k stanovisku mal. detí doporučujú zmenu priezviska. Následne sa 10.09.2018 uskutočnilo stretnutie otca s mal. deťmi na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny vo N. H..R.., na základe podnetu otca s tým, že ho dcéry odmietajú. Popísal situáciu, keď sa dostavil na plánované stretnutie 08.09.2018 pred vchod bytového domu, kde žijú. Mal. N. mu povedala, že ho neznáša a nechce sa s ním stretávať. Na lavičke pred domom sedel súčasný partner ich matky, ktorý dievčatá chytal okolo krku a hovoril im „kočky moje“. Biologického otca ignorovali. Na otázky odpovedali negatívne. Rodine doporučili poradenstvo.

17. Znalčka Z.. F. F. v záveroch znaleckého posudku uviedla, že mal. deti matku preferujú až účelovo idealizujú. Otca odmietajú, nerešpektujú, popierajú akékoľvek pekné spomienky a dobré vlastnosti. Vystupujú vedome negatívne voči otcovi. Obaja rodičia majú radi svoje deti. Mal. deti sú jednoznačne ovplyvnené okolím, v ktorom vyrastajú. Obe kopírujú postoj matky, ktorej odmietanie otca a styku s ním neprekáža. Od podania znaleckého posudku v roku 2016 sa postoje detí k otcovi eskalovali v negatívnom smere. Mal. deti neuviedli ani jeden natoľko psychologický závažný dôvod, aby mali k otcovi takto zásadné, nekompromisné a odmietavé stanovisko. Svojho otčima oslovujú ocko a biologického otca nijako neoslovujú. Takto ho postupne vyčlenili zo svojho prežívania. Deti nie sú toho času spôsobilé uvažovať v patričných súvislostiach a nie je v ich záujme, aby bol udržiavaný a prehľbovaný takýto odmietavý postoj k vlastnému otcovi. Zmenou priezviska sa len psychologicky potvrdí odmietavý postoj dievčat. Terajšiu rodinu matky považujú za svoj domov. To však neznamená, že táto časovo kratšia skúsenosť má mať prednosť pred ich skutočnou identitou a skutočným biologickým rodičom. Ide o motiváciu pretrhnúť a vyčiar knuť takto symbolicky, otca zo svojho života. Matka - priamo aj nepriamo - dokáže dievčatá ovplyvniť. Postupné „zavrhovanie“ otca, otcovej rodiny, starých rodičov, vytvára jednostranný vplyv matky. Otec mal. detí má takto limitované možnosti na realizáciu svojich rodičovských práv. Svoje dcéry má rád, stojí o kontakt s nimi. Práve matka a otec sú najpodstatnejšie vzťahové osoby u detí, aj keď už rodičia následne zakladajú rodiny s novými partnermi, psychologicky matka a otec a kvalita vzťahu s nimi tvoria základ identity každého človeka. Podstatný zásah do identity a psychických práv detí, ktorým zmena priezviska je, sa javí ako psychologicky skôr nežiaduci.

18. Vec súd takto právne posúdil.

19. Podľa ust. § 35 Zákona o rodine ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich z výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vystaňovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti, a o príprave na budúce povolanie rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

20. Uvedené ustanovenie demonštratívne uvádza skutočnosti, ktoré je možné považovať za podstatné veci súvisiace z výkonom rodičovských práv a povinností. Medzi ne patrí aj dohoda rodičov o priezvisku maloletého dieťaťa. Matka a otec sú pri výkone ich rodičovských práv a povinností zásadne rovnoprávni. Ak sa nedokážu dohodnúť o podstatných veciach týkajúcich sa výkonu rodičovských práv a povinností rozhodne súd.

21. Podľa ust. § 191 CSP dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

22. S poukazom na ust. § 217 CSP pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

23. Podľa § 2, ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak.

24. Podľa čl. 10, ods. 1 CMP dôkazy a tvrdenia účastníkov konania hodnotí súd podľa svojej úvahy v súlade s princípmi na ktorých spočíva tento zákon.

25. Podľa čl. 4 CMP, ak je účastníkom konania mal. dieťaťa, koná súd v jeho najlepšom záujme.

26. Pri rozhodovaní o návrhu matky, bolo potrebné zvážiť, či v danom prípade sú závažné dôvody pre zmenu priezviska maloletých a či táto zmena je v ich záujme.

27. Výkon rodičovských práv a povinností predpokladá konsenzus rodičov vo veciach súvisiacich s týmto výkonom. V danom prípade sa rodičia mal. detí na zmene priezviska nedohodli. Zmena priezviska znamená podstatný zásah tak do práv rodičov ako aj práv detí. Súhlas k podaniu žiadosti o zmenu priezviska neploletých detí môže súd dať len za predpokladu existencie vážnych dôvodov. Medzi takéto dôvody patrí, neplnenie si vyživovacej povinnosti zo strany rodiča, ktorý súhlas nedal, skutočnosť, že druhý rodič sa s deťmi nestretáva, vôbec o ne nejaví záujem a preukázanie, že druhý rodič stratil k deťom citový vzťah. Ďalšou rozhodujúcou skutočnosťou môže byť fakt, že používanie priezviska otca spôsobuje deťom ujmu, vzhľadom na spôsob života otca. Zmena priezviska, musí byť v záujme mal. detí.

28. Berúc do úvahy výsledky vykonaného dokazovania, dospel súd k záveru, že v predmetnej veci nie sú vážne dôvody pre zmenu priezviska u mal. detí.

29. Otec má k svojim deťom vytvorený riadny citový vzťah, chce sa s nimi stretávať, pravidelne si plní vyživovaciu povinnosť. Svoj blízky vzťah k dcéram deklaroval opakovane osobným postojom, výpoveďou ako aj krokmi, ktoré podniká v záujme stretávania sa s mal. deťmi. Postoj detí je toho času k otcovi odmietavý z dôvodov, ktoré boli uvedené v znaleckom posudku S.. G. Č. a Z.. F. F., na závery ktorých súd v celom rozsahu odkazuje. So záverom aktuálneho posudku sa súd stotožnil a má za to, že v danej veci neboli preukázané zákonné podmienky, za ktorých možno povoliť zmenu priezviska. Priezvisko každého človeka napomáha zachovaniu a vytváraniu jeho identity, ku ktorej je potrebné poznať svoje rodinné korene a identifikovať sa s rodičom. Tu je potrebné uviesť, že aj prípadné kladné stanovisko mal. detí k zmene priezviska nemôže automaticky viesť k udeleniu súhlasu. Súd musí vždy skúmať splnenie zákonných dôvodov pre zmenu priezviska ako aj najlepší záujem mal. dieťaťa.

30. V konaní bolo nepochybne preukázané, samotnými výpoveďami účastníkov konania, ako aj znaleckým dokazovaním, že mal. deti sú výrazné ovplyvnené prostredím, v ktorom toho času žijú a odmietanie otca a jeho príbuzných vzniká v dôsledku vplyvu matky. Otec má k svojim deťom vytvorený primeraný citový vzťah a nedostáva dostatočný priestor na realizáciu svojich rodičovských práv. V dôsledku problematických vzťahov, bolo nariadené aj výchovné opatrenie, ktorého snahou je doceliť zlepšenie vzájomnej komunikácie medzi biologickými rodičmi ako aj medzi biologickým otcom a mal. deťmi. Ak budú mal. deti aj naďalej trvať na zmene priezviska, pre takýto výrazný zásah do identity dieťaťa je potrebný dlhší čas v novej rodine a splnenie zákonných podmienok.

31. Vzhľadom na uvedené súd návrh zamietol.

32. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 52 CMP v platnom znení, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd do Prešova prostredníctvom tunajšieho súdu.